

BLOEDTRANSFUSIE

KCLT FRANCISCUS

Inleiding

Binnenkort ondergaat u een behandeling of ingreep in Franciscus Gasthuis & Vlietland, waarbij de kans bestaat dat u bloed toegediend krijgt (een bloedtransfusie). In deze folder vindt u informatie over bloedtransfusie. Wanneer u nog vragen heeft, aarzelt u dan niet om deze aan uw arts voor te leggen.

Waarom een bloedtransfusie?

Ieder jaar ontvangen ongeveer 250.000 Nederlanders een bloedtransfusie. Het betreft onder andere:

- slachtoffers van ongevallen;
- mensen met een bepaalde (aangeboren) bloedafwijking;
- patiënten die een operatie ondergaan;
- patiënten die voor kanker of andere bloedziekten worden behandeld.

Uw behandelend arts schrijft een bloedtransfusie voor als dat voor uw behandeling noodzakelijk is. Uw arts doet dit echter niet zonder uw toestemming, tenzij sprake is van een acute situatie.

Om u te helpen een weloverwogen keuze te maken, licht uw arts u vooraf duidelijk in over:

- de reden van de bloedtransfusie;
- de risico's die aan de transfusie verbonden zijn;
- de risico's die ontstaan wanneer u niet instemt met een bloedtransfusie;
- eventuele alternatieven voor bloedtransfusie;
- of bij sommige ingrepen transfusie met uw eigen bloed mogelijk is.

Hoe veilig is bloedtransfusie?

Om bloedtransfusie zo veilig mogelijk te maken, worden de volgende maatregelen genomen:

- Donors (mensen die bloed afstaan voor transfusie) geven hun bloed vrijwillig en worden hiervoor niet betaald.
- Alleen gezonde mensen kunnen bloeddonor worden.
- Al het donorbloed wordt onder andere getest op:
  - drie soorten geelzuchtvirussen (hepatitis B, C en E);
  - syfilis;

- het humaan immuundeficiëntievirus (HIV) dat aids kan veroorzaken;
- bloedplaatjes worden gecontroleerd op de aanwezigheid van bacteriën.

Besmetting

Wanneer blijkt dat het bloed besmet is, wordt het vernietigd. Toch blijft er, ondanks alle voorzorgen, een zeer kleine kans bestaan op besmetting met een virus of ziektekiem door de bloedtransfusie. De kans dat een eenheid bloed besmet is met HIV is kleiner dan 1 op 1.000.000.

Het kan zijn dat de bloeddonor nog maar kort geleden is besmet. In het bloed kan de aanwezigheid van de ziekteverwekker dan nog niet worden aangetoond. Ook is het mogelijk dat de hoeveelheid virus in het bloed zo klein is, dat het niet wordt aangetoond met een bloedtest.

Daarnaast kunnen virussen in het bloed zitten die we nog niet kennen of waarop niet getest wordt. Zo zijn er aandoeningen, zoals de variant ziekte van Creutzfeldt-Jakob, waarvoor nog geen test bestaat en waarvan de kans op overdracht door bloedtransfusie aanwezig is.

Kenmerken van uw bloed vaststellen

Het is belangrijk dat het bloed dat iemand toegediend krijgt bij hem of haar 'past'. Daarom nemen wij bloed bij u af om uw bloedgroep en andere kenmerken van uw bloed vast te stellen. Sommige mensen hebben afweerstoffen tegen bloedcellen van anderen in hun bloed. Deze stoffen kunnen aanwezig zijn na een zwangerschap of vroegere bloedtransfusie. Als dat het geval is, duurt het langer voordat 'passend' bloed wordt gevonden.

Het transfusielaboratorium kan navraag doen bij een landelijk systeem of er eerder bij u afweerstoffen zijn gevonden.

De verpleegkundige controleert vlak voordat u een bloedtransfusie krijgt nogmaals of het bloed inderdaad voor u bestemd is.

Bijwerkingen van bloedtransfusie

Hoewel een bloedtransfusie weinig risico's kent, kunnen deze (ook bij een transfusie met uw eigen bloed) niet helemaal worden uitgesloten.

Bij patiënten kan tijdens of na een bloedtransfusie een allergische reactie optreden. De allergische reactie is vaak makkelijk met medicijnen te behandelen. Zo'n reactie is te herkennen aan:

- koorts
- rillingen
- galbulten
- jeuk
- een rode huid

Soms vormen patiënten na een bloedtransfusie afweerstoffen tegen andermans bloedcellen. Ook dit kan een reactie geven in de vorm van koorts. Dit is met medicijnen te behandelen.

Zo'n reactie kan ook worden veroorzaakt door afweerstoffen tegen bloedcellen van een bepaalde bloedgroep. In het laatste geval krijgt u een transfusiekaartje met daarop de vermelding van dit gegeven. Dit kaartje moet u bij volgende bloedtransfusies altijd aan uw arts tonen.

Omdat de mogelijkheid bestaat dat deze afweerstoffen na verloop van tijd niet meer aantoonbaar zijn, worden de gegevens over deze afweerstoffen meestal opgeslagen in een landelijk datasysteem. Bij een volgende transfusie kan het transfusielaboratorium van het ziekenhuis waar u op dat moment wordt behandeld, het landelijk datasysteem raadplegen en zo goed mogelijk passend bloed voor u uitzoeken.

Het ziekenhuis zal, als er afweerstoffen worden aangetoond, deze gegevens opslaan in een landelijk datasysteem. Als u bezwaar heeft tegen de registratie van uw gegevens, kunt u dit bij uw arts aangeven. Het ziekenhuis legt uw bezwaar dan in het dossier vast.

Kunt u een bloedtransfusie weigeren?

U kunt een bloedtransfusie weigeren. Bedenkt u daarbij wel dat er niet altijd andere mogelijkheden zijn. Bloedtransfusies zijn vaak levensreddend. Sommige operaties of behandelingen kunnen zelfs niet worden uitgevoerd zonder bloedtransfusie. Een bloedtransfusie weigeren, betekent soms een groter risico voor uw gezondheid dan een bloedtransfusie ontvangen.

Bespreek uw twijfels ten aanzien van de bloedtransfusie met uw behandelend arts.

Een transfusie met uw eigen bloed

Als uw gezondheidstoestand dat toelaat, kunt u in aanmerking komen voor een zogenaamde 'autologe transfusie'. Dit houdt in dat u voor een operatie uw eigen bloed laat afnemen om dit tijdens de operatie weer terug te krijgen.

Om voor een 'autologe transfusie' in aanmerking te komen, moet aan een aantal voorwaarden zijn voldaan:

- uw algemene lichamelijke conditie moet goed zijn;
- uw bloedvaten moeten geschikt zijn voor herhaalde bloedafnames;
- u heeft geen bloed overdraagbare ziekten.

U wordt getest als een normale bloeddonor. Ten slotte is het een vereiste dat de datum van de operatie ruim van tevoren vaststaat.

U kunt met uw behandelend arts of anesthesioloog overleggen of u in aanmerking komt voor een autologe transfusie.

Vragen

In deze folder hebben wij u het één en ander uitgelegd over bloedtransfusie. Mocht u na het lezen nog vragen of opmerkingen hebben, bespreek deze dan gerust met uw behandelend arts.

Tot slot

Als u bloed nodig heeft, dan is het er. Help mee om dat vanzelfsprekend te houden. Spreek erover met mensen in uw omgeving. Ieder gezond persoon tussen 18 en 70 jaar kan

bloeddonor zijn. Meer informatie kunt u lezen op www.sanquin.nl/bloed-geven of via 0800 - 5115 (gratis vanaf uw vaste telefoonnummer).

*Oktober 2020
17901*